KALSBEEK COLLEGE

2025- 2026

Programma van Toetsing en Afsluiting

leerjaar 3

MAVO XL

VAKKEN MET EEN PTA

Woerden, september 2025

Dit boekwerk is je PTA, het Programma van Toetsing en Afsluiting.

In dit boekwerk staan al je voortgangstoetsen beschreven voor leerjaar drie.

Op de volgende pagina staat de herkansingsregeling beschreven.

Op de website van de Kalsbeek staat onder exameninformatie de lijst met toegestane hulpmiddelen bij toetsen. In het PTA staat bij de toets zelf eventueel wat niet toegestaan is uit die lijst.

In het boekje exameninfo september staat de indeling en het verloop van het school- en centraal examen.

Succes,

De examencommissie

Herkansingsregeling MavoXL

Voor klas 3 en 4 mavoXL geldt de herkansingsregeling zoals die hierna beschreven staat. Uitgezonderd zijn ma-1 en ckv in leerjaar 3, deze vakken hebben een eigen herkansingsregeling.

In het algemeen geldt dat

- Het hoogste cijfer telt
- Ook toetsen waar een voldoende voor gehaald is, herkanst mogen worden

Indien een leerling bij een herkansingsmoment ongeoorloofd afwezig is, verliest de leerling zijn recht op herkansing

3Mavo

- Elke leerling krijgt in totaal drie herkansingsmogelijkheden
- Alle soorten toetsen, m.u.v. werkstukken, kunnen worden herkanst.
- Herkansingen van schoolexamens klas drie moeten worden afgewikkeld binnen dat schooljaar, uitgezonderd de schoolexamens uit de eindtoetsweek. De herkansingen vinden plaats in de week voor de eindtoetsweek.
- Van de schoolexamens in de eindtoetsweek kan maximaal één schoolexamen herkanst worden in de eerste schoolexamenweek in leerjaar vier.

4Mavo

- De leerling krijgt drie herkansingen van schoolexamens uit leerjaar vier
- Van schoolexamens in een schoolexamenweek mag een leerling één herkansing doen: deze vinden plaats in de eerstvolgende schoolexamenweek.
- Werkstukken en mondelinge toetsen mogen niet worden herkanst.
- Schoolexamens uit de laatste schoolexamenweek kunnen niet meer herkanst worden.

Uitzondering I: In leerjaar vier kan een kandidaat herexamen doen in het vak maatschappijleer, als deze daarvoor geen voldoende heeft gehaald. De kandidaat mag die toetsen zelf kiezen om aan een voldoende te komen. Een toets mag slechts eenmaal herkanst worden. Het maximum is het aantal toetsen dat in leerjaar drie is afgenomen voor dit vak.

Uitzondering II: Indien de kandidaat voor de eindbeoordeling van het vak CKV in leerjaar drie nog geen (v) voldoende staat voor het overgangsrapport moet de kandidaat een of meerdere opdrachten herkansen totdat deze een voldoende voor het gehele vak staat. Deze herkansingen vinden allen plaats in het derde leerjaar.

Inhoud

Herkansingsregeling MavoXL 3
Aardrijkskunde 5
Biologie 9
CKV 10
Geschiedenis 11
Lichamelijke Opvoeding I 12
Lichamelijke Opvoeding II 15
LOB 17
Maatschappelijke stage 18
Maatschappijleer 19
NASK-1 23
Rekenvaardigheid 25

Aardrijkskunde

VAK: Aardrijkskunde						2025-2026			AK		0131	
vak	bre jaar	bre periode	E-NR	Eindtermen	SE/CE	Eindtermen, wat moet je kennen en kunnen?	Inhoud, wat ga je hiervoor doen?	BRE, met welk boek?	Toetsvorm	Weging 1 of 2	Tijd	Inleverdatum
AK	3	2	**E1**	AK/K/3	SE	De kandidaat kan een aantal vakvaardigheden toepassen die bijdragen tot de ontwikkeling van het eigen leervermogen. Bij het bestuderen van gebieden, aardrijkskundige verschijnselen en vraagstukken kan de kandidaat in dat verband: – verschillende typen aardrijkskundige vragen herkennen en formuleren; – aardrijkskundige werkwijzen toepassen; – gebruik maken van verschillende soorten kaarten en kaartvaardigheden, luchtfoto's en satellietbeelden – informatie ordenen, analyseren en daarover conclusies trekken; – eenvoudig aardrijkskundig onderzoek van beperkte omvang in de eigen omgeving uitvoeren over thematieken die aansluiten bij de inhouden van de exameneenheden K/4 tot en met K/9; – een standpunt innemen en beargumenteren.	de kandidaat maakt een proefwerk waarbij een aantal vragen zal worden gesteld over de paragrafen die genoemd zijn, onderdeel van deze toets zal zijn dat de leerlingen een aantal vragen moeten beantwoorden over een casus waarbij arm en rijk in de gezondheidszorg centraal staat	De geo Vmbo-kgt leerboek jaar 3 hoofdstuk 1 paragraaf 1, 2 en 3 + casus Arm en Rijk in Ogoniland	PW	1	40	
AK	3	2	E1	AK/K/7.13	SE	De kandidaat kan verschillen tussen meer en minder welvarende wijken en voorstellen voor verbetering van de woon- en leefomstandigheden in de eigen regio beschrijven	de kandidaat maakt een proefwerk waarbij een aantal vragen zal worden gesteld over de paragrafen die genoemd zijn, onderdeel van deze toets zal zijn dat de leerlingen een aantal vragen moeten beantwoorden over een casus waarbij arm en rijk in de gezondheidszorg centraal staat	De geo Vmbo-kgt leerboek jaar 3 hoofdstuk 1 paragraaf 1, 2 en 3 + casus Arm en Rijk in Ogoniland				
AK	3	2	E1	AK/K/7.14	SE	De kandidaat kan regionale verschillen in welvaart in Nederland beschrijven en verklaren.	de kandidaat maakt een proefwerk waarbij een aantal vragen zal worden gesteld over de paragrafen die genoemd zijn, onderdeel van deze toets zal zijn dat de leerlingen een aantal vragen moeten beantwoorden over een casus waarbij arm en rijk in de gezondheidszorg centraal staat	De geo Vmbo-kgt leerboek jaar 3 hoofdstuk 1 paragraaf 1, 2 en 3 + casus Arm en Rijk in Ogoniland				
AK	3	2	E1	AK/K/7.15	SE	De kandidaat kan regionale verschillen in welvaart in een buiten-Europese macroregio en een contrasterende macroregio elders in de wereld beschrijven en verklaren en de situatie in beide gebieden vergelijken.	de kandidaat maakt een proefwerk waarbij een aantal vragen zal worden gesteld over de paragrafen die genoemd zijn, onderdeel van deze toets zal zijn dat de leerlingen een aantal vragen moeten beantwoorden over een casus waarbij arm en rijk in de gezondheidszorg centraal staat	De geo Vmbo-kgt leerboek jaar 3 hoofdstuk 1 paragraaf 1, 2 en 3 + casus Arm en Rijk in Ogoniland				

VAK: Aardrijkskunde 2025-2026 AK 0131

vak	bre jaar	bre periode	E-NR	Eindtermen	SE/CE	Eindtermen, wat moet je kennen en kunnen?	Inhoud, wat ga je hiervoor doen?	BRE, met welk boek?	Toetsvorm	Weging 1 of 2	Tijd	Inleverdatum
AK	3	2	E1	AK/V/4.25	SE	De kandidaat kan de vicieuze cirkel tussen armoede, honger en gezondheid in een buiten-Europese macroregio beschrijven en verklaren en maatregelen ter verbetering van de situatie beschrijven.	de kandidaat maakt een proefwerk waarbij een aantal vragen zal worden gesteld over de paragrafen die genoemd zijn, onderdeel van deze toets zal zijn dat de leerlingen een aantal vragen moeten beantwoorden over een casus waarbij arm en rijk in de gezondheidszorg centraal staat	De geo Vmbo-kgt leerboek jaar 3 hoofdstuk 1 paragraaf 1, 2 en 3 + casus Arm en Rijk in Ogoniland				
AK	3	3	E2	AK/K/3	SE	De kandidaat kan een aantal vakvaardigheden toepassen die bijdragen tot de ontwikkeling van het eigen leervermogen. Bij het bestuderen van gebieden, aardrijkskundige verschijnselen en vraagstukken kan de kandidaat in dat verband: – verschillende typen aardrijkskundige vragen herkennen en formuleren; – aardrijkskundige werkwijzen toepassen; – gebruik maken van verschillende soorten kaarten en kaartvaardigheden, luchtfoto's en satellietbeelden – informatie ordenen, analyseren en daarover conclusies trekken; – eenvoudig aardrijkskundig onderzoek van beperkte omvang in de eigen omgeving uitvoeren over thematieken die aansluiten bij de inhouden van de exameneenheden K/4 tot en met K/9; – een standpunt innemen en beargumenteren.	De kandidaat maakt een proefwerk waarbij een aantal vragen zal worden gesteld over de paragrafen die genoemd zijn, onderdeel van de toets zal ook zijn het beantwoorden van enkele vragen over energiegebruik in Brazilie en het gebruik van kernenergie in Frankrijk	De geo Vmbo - kgt leerboek jaar 3 hoofdstuk 2 paragraaf 4,5 en 6 + casus Het Amazonegebied	PW	1	40	
AK	3	3	E2	AK/K/5.7	SE	De kandidaat kan het gebruik van energie in de eigen regio beschrijven en verklaren en maatregelen voor een duurzamer gebruik van energie en de effecten ervan beschrijven	De kandidaat maakt een proefwerk waarbij een aantal vragen zal worden gesteld over de paragrafen die genoemd zijn, onderdeel van de toets zal ook zijn het beantwoorden van enkele vragen over energiegebruik in Brazilie en het gebruik van kernenergie in Frankrijk	De geo Vmbo - kgt leerboek jaar 3 hoofdstuk 2 paragraaf 4,5 en 6 + casus Het Amazonegebied				
AK	3	3	E2	AK/K/5.8	SE	De kandidaat kan het gebruik van energie en de gevolgen ervan voor Nederland en een contrasterende regio elders in Europa beschrijven en verklaren en maatregelen voor een duurzamer energiegebruik en de effecten ervan beschrijven en de situatie in beide gebieden vergelijken.	De kandidaat maakt een proefwerk waarbij een aantal vragen zal worden gesteld over de paragrafen die genoemd zijn, onderdeel van de toets zal ook zijn het beantwoorden van enkele vragen over energiegebruik in Brazilie en het gebruik van kernenergie in Frankrijk	De geo Vmbo - kgt leerboek jaar 3 hoofdstuk 2 paragraaf 4,5 en 6 + casus Het Amazonegebied				

VAK: Aardrijkskunde 2025-2026 AK 0131

vak	bre jaar	bre periode	E-NR	Eindtermen	SE/CE	Eindtermen, wat moet je kennen en kunnen?	Inhoud, wat ga je hiervoor doen?	BRE, met welk boek?	Toetsvorm	Weging 1 of 2	Tijd	Inleverdatum
AK	3	3	E2	AK/K/5.9	SE	De kandidaat kan het gebruik van energie en de gevolgen ervan in een buiten-Europese macroregio beschrijven en verklaren en maatregelen voor een duurzamer gebruik van energie en de effecten ervan beschrijven.	De kandidaat maakt een proefwerk waarbij een aantal vragen zal worden gesteld over de paragrafen die genoemd zijn, onderdeel van de toets zal ook zijn het beantwoorden van enkele vragen over energiegebruik in Brazilie en het gebruik van kernenergie in Frankrijk	De geo Vmbo - kgt leerboek jaar 3 hoofdstuk 2 paragraaf 4,5 en 6+ casus Het Amazonegebied				
AK	3	3	E2	Ak/V/2.23	SE	De kandidaat kan de verhouding tussen de verschillende gebruikte bronnen van energie in een buiten-Europese macroregio beschrijven en de voor- en nadelen van die energiebronnen beschrijven.	De kandidaat maakt een proefwerk waarbij een aantal vragen zal worden gesteld over de paragrafen die genoemd zijn, onderdeel van de toets zal ook zijn het beantwoorden van enkele vragen over energiegebruik in Brazilie en het gebruik van kernenergie in Frankrijk	De geo Vmbo - kgt leerboek jaar 3 hoofdstuk 2 paragraaf 4,5 en 6 + casus Het Amazonegebied				
AK	3	4	**E3**	AK/K/9.19	SE	De kandidaat kan verschillende soorten grenzen in de eigen regio beschrijven en verklaren en verbanden leggen met identiteit.	De kandidaat maakt een proefwerk waarbij een aantal vragen zal worden gesteld over de paragrafen die genoemd zijn	De geo Vmbo - kgt leerboek jaar 3 hoofdstuk 3 paragraaf 7,8 en 9 + casus het noordpoolgebied	PW	1	40	
AK	3	4	E3	AK/K/9.20	SE	De kandidaat kan verschillen in regionale identiteit en de manier waarmee men daarmee omgaat in Nederland en een contrasterende regio elders in Europa, beschrijven en verklaren en de situatie in beide gebieden vergelijken.	De kandidaat maakt een proefwerk waarbij een aantal vragen zal worden gesteld over de paragrafen die genoemd zijn	De geo Vmbo - kgt leerboek jaar 3 hoofdstuk 3 paragraaf 7,8 en 9 + casus het noordpoolgebied				

VAK: Aardrijkskunde 2025-2026 AK 0131

vak	bre jaar	bre periode	E-NR	Eindtermen	SE/CE	Eindtermen, wat moet je kennen en kunnen?	Inhoud, wat ga je hiervoor doen?	BRE, met welk boek?	Toetsvorm	Weging 1 of 2	Tijd	Inleverdatum
AK	3	4	E3	AK/K/9.21	SE	De kandidaat kan territoriale conflicten in een buiten Europese macroregio en verklaren en verbanden leggen met grondstoffen en culturele verschillen	De kandidaat maakt een proefwerk waarbij een aantal vragen zal worden gesteld over de paragrafen die genoemd zijn	De geo Vmbo - kgt leerboek jaar 3 hoofdstuk 3 paragraaf 7,8 en 9 + casus het noordpoolgebied				

SE = ((E1 + E2 + E3 + E5 + E7 + E9) + 2(E4+ E6 + E8)) : 12

Biologie

VAK: Biologie 3M **2025-2026** bi 0191

vak	bre jaar	bre periode	E-NR	Eindtermen	SE/CE	Eindtermen, wat moet je kennen en kunnen?	Inhoud, wat ga je hiervoor doen?	BRE, met welk boek?	Toetsvorm	Weging 1 of 2	Tijd	Inleverdatum
Biologie	3	3	E1	K1, K2, K3, K4, K8, K12	SE	Stevigheid en beweging (weging toets:PO is 70:30)	Werking en functie van skelet en spieren. Kippenvleugel practicum: gewrichten en bouw en werking van spieren bekijken. Biologische tekening maken.	BVJ 3b: H5	PW+PO	1	PW 40 PO 40	
Biologie	3	3	E2	K2, K3, K4, K6, K7	SE/CE	Ecologie en duurzaamheid leven (weging toets:PO is 50:50)	Leerlingen maken tijdens de les een informatieposter over een ecosysteem met daarin een voedselweb, piramiden, beschrijving van de (a)biotische factoren, milieu, klimaatverandering en duurzaamheid, plattegrond en aanpassingen van planten en dieren aan hun leefomgeving.	BVJ 3b: H6, H7	PW+PO	1	PW 40 PO 350 (in de les)	Einde laatste les

SE = (E1 + E2 + E3 + E4 + E5 + E6 + E7) : 7

Voor de leesbaarheid verwijzen voor de omschrijving van de eindtermen naar examblad.nl waar het volledige examenprogramma en volledige syllabus voor VMBO-TL te vinden zijn.

CKV

VAK: CKV BRE						2025-2026			kv1		0416	
vak	bre jaar	bre periode	E-NR	Eindtermen	SE/CE	Eindtermen, wat moet je kennen en kunnen?	Inhoud, wat ga je hiervoor doen?	BRE, met welk boek?	Toetsvorm	Weging 1 of 2	Tijd	Inleverdatum
CKV	3	3	3	KV/K/1/2/3/4	SE	De leerling kan: 1. zich oriënteren op de eigen loopbaan en het belang van kunst en cultuur in de maatschappij. 2. basisvaardigheden toepassen die betrekking hebben op communiceren, samenwerken, informatie verwerven en verwerken. 3. een beeld vormen van het culturele en kunstzinnige veld door te kiezen voor en actief deel te nemen aan een kunstzinnige en culturele activiteit die gerelateerd is aan verschillende kunstvakken (beeldende vorming, muziek, dans, drama) 4. kan zijn culturele en kunstzinnige ontwikkeling inzichtelijk maken in een kunstdossier en kan daarop reflecteren.	1. Voorbereidend onderzoek van een gekozen kunst- of cultuur discipline in de vorm van het houden van een interview (in een 4- tal) Kennismaking met de kunst en cultuursector. 2. CA3: Bezoek aan een buitenschoolse culturele activiteit, b.v. een theatervoorstelling of kunstmuseum. De activiteit wordt in schoolverband gedaan. 3. Dit wordt vastgelegd in een (beeldend) verslag.	GEEN	VS	1	12 kernuren	periode 3
CKV	3	4	4	KV/K/2/3/4	SE	De leerling kan: 1. een beeld vormen van het culturele en kunstzinnige veld door te kiezen voor en actief deel te nemen aan een culturele en kunstzinnige activiteit die gerelateerd is aan het kunstvak beeldende vorming. 3. deze kunstzinnige activiteit laten resulteren in de productie en presentatie van eigen werk. 4. kan zijn culturele en kunstzinnige ontwikkeling inzichtelijk maken in een kunstdossier en kan daarop reflecteren.	1. Voorbereidend onderzoek naar het maken van een animatie: karakter bedenken en het maken van een storyboard 2. CA4: Maken van een animatie in een 4-tal 3. Dit wordt vastgelegd in een (beeldend) verslag: het voorbereidend onderzoek (1) en de gemaakte animatie (2)	GEEN	VS	1	12 kernuren	periode 4
						E1, E2, E3 en E4 moeten gemiddeld voldoende afgesloten zijn. Beoordeling is met cijfer en dat wordt aan het einde van het jaar een O, V, of G. **Onderdelen die je niet hebt gemaakt worden per periode op school ingehaald.**						
						SE = E1 + E2 + E3 + E4 : 4 = VOLDOENDE (5,5 of hoger)						
					V	**Cijfer tussen 5,5 en 7,0 = voldoende**						
					G	**Cijfer vanaf 7,1 = goed**						

Geschiedenis

VAK: Geschiedenis							2025-2026		gs		0125	
vak	bre jaar	bre periode	E-NR	Eindtermen	SE/CE	Eindtermen, wat moet je kennen en kunnen?	Inhoud, wat ga je hiervoor doen?	BRE, met welk boek?	Toetsvorm	Weging 1 of 2	Tijd	Inleverdatum
GS	3	2	E1	K1,2,3,6	SE	Je kan herkennen en beschrijven hoe het proces van industrialisatie de Nederlandse samenleving ingrijpend veranderd heeft vanaf de tweede helft van de 19e eeuw.	Je bestudeert de leerstof van hoofdstuk 2 uit boek 3a.	memo 3a	PW	2	40 min	
GS	3	3	E2	K1,2,3,9	SE	Je kan het ontstaan, verloop en einde vna de Koude Oorlog herkennen en beschrijven en aangeven welke oorzeken en gevolgen deze periode voor de wereldpolitiek in het algemeen en voor Europa in het bijzonder heeft gehad.	Je bestudeert de leerstof van hoofdstuk 5 uit boek 3b.	memo 3a	PW	2	40 min	
GS	3	4	E3	k1, 2, 3, 10 eventueel onderdelen uit K6, 8, 9	SE	De eeuw van mijn familie: PO waarbij de familiegeschiedenis wordt beschreven aan de hand van grote historische gebeurtenissen in de 20e eeuw, met name vanaf 1945.	Je maakt een praktische opdracht waarin je onderzoek doet naar je familiegeschiedenis. De precieze beschrijving en de voorwaarden waar de PO aan moet voldoen vind je in de opdrachtbeschrijving.	memo 3a en 3b	PO	2	n.v.t.	week 13
GS	3	4	E4	K1, 2, 3, 11	SE	Je kan aspecten van het conflict tussen Israël en de Arabische wereld herkennen, beschrijven en verklaren.	je bestudeert de leerstof van hoofdstuk 6 uit boek 3b.	memo 3b	PW	2	40 min	
SE = (E1 + E2 + E3 + E4 + E5 +E6 + E7 + E8) : 16												

Lichamelijke Opvoeding I

VAK: Lichamelijke Opvoeding 1 Bredius BKM 2025-2026 lo 0353

vak	bre jaar	bre periode	E-NR	Eindtermen	SE/CE	Eindtermen, wat moet je kennen en kunnen?	Inhoud, wat ga je hiervoor doen?	BRE, met welk boek?	Toetsvorm	Weging 1 of 2	Tijd	Inleverdatum
LO1	3	1	E1	K/1 K/2 K/4	SE	**Floorbal**: De leerling heeft kennis van de regels, techniek en tactiek, inzet en inzicht volgens rubrics. Daarnaast heeft de leerling oog voor veiligheid en voert regelende taken uit.	Actieve deelname les		PO	1		
LO1	3	1	E2	K/1 K/2 K/7	SE	**Atletiek**: hardlopen: diverse trainingsvormen oefenen met hartslagmeting en een verslag hiervan maken. Cijfer wordt bepaald door: inzet tijdens lessen, de leerling kan de basiskenmerken van training aangeven, lay-out en kwaliteit van het verslag. Daarnaast heeft de leerling oog voor veiligheid en voert regelende taken uit.	Actieve deelname les en verwerken van de theorie van het boekje in het verslag.	Boekje dat leerlingen krijgen tijdens de les.	VS	1		einde laatste les dat er aan gewerkt wordt
LO1	3	2	E3	K/1 K/2 K/5	SE	**Turnen**: steun, vrij springen en herhaald springen: salto verhoogd vlak. Cijfer wordt bepaald door inzet en uitvoering volgens rubrics. De leerling heeft oog voor veiligheid en voert regelende taken uit.	Actieve deelname aan de les.		PO	1		
LO1	3	2	E4	K/1 K/2 K/3 K/6	SE	**Bewegen op muziek**: ritme en bewegen: ontwerp een eigen dans. Cijfer wordt bepaald door: inzet, originaliteit, uitvoering, samenwerken volgens rubrics. Daarnaast voert de leerling regelende taken uit	Actieve deelname aan de les.		PO	1		

VAK: Lichamelijke Opvoeding 1 Bredius BKM 2025-2026 lo 0353

vak	bre jaar	bre periode	E-NR	Eindtermen	SE/CE	Eindtermen, wat moet je kennen en kunnen?	Inhoud, wat ga je hiervoor doen?	BRE, met welk boek?	Toetsvorm	Weging 1 of 2	Tijd	Inleverdatum
LO1	3	2	E5	K/1 K/2 K/3 K/8	SE	**Zelfverdediging**: stoeispelen: judo Cijfer wordt bepaald door: inzet, uitvoering, presentatie van een aangeleerde aanvals-verdedigingstechniek volgens rubrics. Daarnaast kent de leerling de veiligheidsregels en etiquette en voert regelende taken uit.	Actieve deelname aan de les.		PO	1		
	3	3	E6	K/1 K/2 K/3 K/4	SE	**Atletiek: stoten: kogelstoten**. Cijfer wordt bepaald door: inzet, techniek (uitvoering) en afstand volgens rubrics. Daarnaast heeft de leerling oog voor veiligheid en voert regelende taken uit.	Actieve deelname aan de les.		PO	1		
LO1	3	3	E7	K/1 K/2 K/3 K/4	SE	**Spel: terugslagspel: badminton**. Cijfer wordt bepaald door: inzet, techniek: clear, dropshot, smash, lob, service en kennis van de regels volgens rubrics. Daarnaast heeft de leerling oog voor veiligheid en voert regelende taken uit.	Actieve deelname aan de les.		PO	1		

VAK: Lichamelijke Opvoeding 1 Bredius BKM 2025-2026 lo 0353

vak	bre jaar	bre periode	E-NR	Eindtermen	SE/CE	Eindtermen, wat moet je kennen en kunnen?	Inhoud, wat ga je hiervoor doen?	BRE, met welk boek?	Toetsvorm	Weging 1 of 2	Tijd	Inleverdatum
LO1	3	3	E8	K/1 K/2 K/3 K/7	SE	**Spel: terugslagspel: volleybal** Cijfer wordt bepaald door: inzet, tactiek: aanvallend en verdedigend, techniek: service, boven- en onderhands spelen, inzicht en kennis van de spelregels volgens rubrics. Daarnaast heeft de leerling oog voor veiligheid en voert regelende taken uit	Actieve deelname aan de les.		PO	1		
LO1	3	4	E9	K/1 K/2 K/3 K/4	SE	**Spel: slag en loopspel, tik- en afgooispel**: slagbal/softbal/kastie Cijfer wordt bepaald door: inzet, inzicht, techniek, tactiek, samenwerken en kennis van de regels volgens rubrics. Daarnaast heeft de leerling oog voor veiligheid en voert regelende taken uit.	Actieve deelname aan de les.		PO	1		
LO1	3	4	HD1	K/1 K/2 K/3 K/9	SE	**Actuele bewegingsactiviteiten: sportoriëntatie zomereditie**. De leerlingen maken kennis met een aantal (zomer)sporten die niet in het regulier lesprogramma zijn opgenomen. Dit onderdeel wordt met een voldoende of onvoldoende afgesloten. Bij onvoldoende afsluiting zal er een vervangende opdracht moeten worden gemaakt.	Actieve deelname aan de activiteit.		HD	voldoende		

Het schoolexamencijfer is het gemiddelde van alle E-cijfers. SE = (E1 + E2 + E3 + E4 + E5 + E6 + E7 + E8 + E9 + E10 + E11 + E12 + E13 + E14) : 14

HD1 en HD2 moeten worden afgesloten met voldoende.

Lichamelijke Opvoeding II

VAK: Lichamelijke Opvoeding 2 Bredius 2025-2026 lo2 0352

vak	bre jaar	bre periode	E-NR	Eindtermen	SE/CE	Eindtermen, wat moet je kennen en kunnen?	Inhoud, wat ga je hiervoor doen?	BRE, met welk boek?	Toetsvorm	Weging 1 of 2	Tijd	Inleverdatum
LO2	3	1	E1	K/1 K/2 K/4	SE	**Spel: doelspel: Hockey**. Cijfer wordt bepaald door: Ve	Actieve deelname aan de les		PO	1		
LO2	3	1	E2	K/1 K/2 K/3 K/9	SE	**Actuele bewegingsactiviteiten: freerun.** De leerlingen maken kennis met een sport die niet in het regulier lesprogramma zijn opgenomen. Cijfer wordt bepaald door: inzet en uitvoering. Daarnaast heeft de leerling oog voor veiligheid en voert regelende taken uit.	Actieve deelname aan de les.		PO	1		
LO2	3	2	E3	K/1 K/2 K/3 K/6	SE	**Bewegen op muziek**: **ritme en bewegen: stapeldans**. Cijfer wordt bepaald door: inzet, originaliteit, uitvoering, samenwerken volgens rubrics. Daarnaast voert de leerling regelende taken uit.	Actieve deelname aan de les.		PO	1		
LO2	3	2	E4	K/1 K/2 K/3 K/5	SE	**Turnen**: **zwaaien**. Cijfer wordt bepaald door: inzet en verdieping van uitvoering en verwerking van de resultaten in een powerpointpresentatie. Daarnaast heeft de leerling oog voor veiligheid en voert regelende taken uit.	Actieve deelname aan de les.		PO	1		
LO2	3	3	E5	K/1 K/2 K/3 K/5	SE	**Spel: doelspel: basketbal**. Cijfer wordt bepaald door: Verdieping van inzet tactiek: aanvallend en verdedigend, techniek: set-shot en lay-up, inzicht en kennis van de spelregels. Daarnaast heeft de leerling oog voor veiligheid en voert regelende taken uit.	Actieve deelname aan de les.		PO	1		

VAK: Lichamelijke Opvoeding 2 Bredius 2025-2026 lo2 0352

vak	bre jaar	bre periode	E-NR	Eindtermen	SE/CE	Eindtermen, wat moet je kennen en kunnen?	Inhoud, wat ga je hiervoor doen?	BRE, met welk boek?	Toetsvorm	Weging 1 of 2	Tijd	Inleverdatum
LO2	3	3	HD1	K/1 K/10 K/13	SE	**Stage**: De kandidaat kan zich oriënteren op beroep of vrijwilligerswerk d.m.v. stage in het werkveld van sport en bewegen.	Actieve deelname aan de stage.		STAGE	voldoende		
LO2	3	4	E6	K/1 K/2 K/3 K/7	SE	**Atletiek: lopen en werpen**: Cijfer wordt bepaald door: inzet, verdieping van techniek (uitvoering) en afstand. Daarnaast heeft de leerling oog voor veiligheid en voert regelende taken uit.	Actieve deelname aan de les.		PO	1		
LO2	3	4	HD2	K/2 K/3 K/10 K/11 K/12	SE	**EHBO, Voeding en training**: De leerling krijgt lessen in ehbo en sluit deze af met een examen. Daarnaast maakt een leerling een voedings- en trainingsschema voor een 6 of 10km loop. Cijfer wordt bepaald door de volledigheid van de opdracht.	Actieve deelname aan de les.		HD	voldoende		

SE = (E1 + E2 + E3 + E4 + E5 + E6 + E7 + E8 + E9 + E10 + E11 + E12): 12

HD1, HD2 en HD3 moeten worden afgesloten met voldoende.

LOB

VAK: LOB M4 2025-2026

vak	bre jaar	bre periode	E-NR	Eindtermen	SE/CE	Eindtermen, wat moet je kennen en kunnen?	Inhoud, wat ga je hiervoor doen?	BRE, met welk boek?	Toetsvorm	Weging 1 of 2	Inleverdatum
LOB	3	1			SE	Je maakt een verslag van het het startgesprek en driehoeksgesprek. Hierbij stel je doelen voor dit schooljaar. Daarnaast bereid je je voor op de vakkenpakket keuze voor leerjaar 4.	Stap 1: Verslag startgesprek/driehoeksgesprek	Qompas	PO		
LOB	3	1			SE	Welk persoonstype ben jij en welke beroepen passen daarbij?	Stap 2: Persoonstypetest	Qompas	PO		
LOB	3	1			SE	Beroepentest. In hoeverre zijn je interesses veranderd in vergelijking met de vorige test?	Stap 3: Beroepentest	Qompas	PO		
LOB	3	2			SE	Oefenen met de etiquette voor het voeren van een sollicitatiegesprek, verwachting voor stage uitspreken en reflectie hierop.	Stap 4: Stages	Qompas	PO		
LOB	3	2			SE	Aanwezigheid opleidingenmarkt op school. Hierbij maak je een	Stap 5: Opleidingenmarkt	Qompas	PO		
LOB	3	3			SE	Je doet mee aan het project 'Talent Factory' en upload hiervan een verslag in Qompas. Hierbij interview je 3 mensen over hun beroep.	Stap 6: Talentfactory	Qompas	PO		
LOB	3	2			SE	Verslag van stage in november en maart, reflectie op stage-ervaring.	Stap 5: Stage 3M	Qompas	PO		
LOB	3	4			SE	Keuze voor mbo of havo. Oriëntatie op opleidingen. Voorbereiding bezoek open dagen	Stap 8: Na de middelbare school	Qompas	PO		
LOB	3	4			SE	Terugkijken op leerjaar 3, een doel stellen voor leerjaar 4.	Stap 9: Afsluiting leerjaar 3	Qompas	PO		

Op **1 juli** moeten stappen 1 t/m 9 voldoende afgerond zijn in Qompas.

Maatschappelijke stage

VAK: Maatschappelijke stage 2025-2026

vak	bre jaar	bre periode	E-NR	Eindtermen	SE/CE	Eindtermen, wat moet je kennen en kunnen?	Inhoud, wat ga je hiervoor doen?	BRE, met welk boek?	Mag herkansen	Toetsvorm	Weging 1 of 2	Tijd	Inleverdatum
MaS	3	A-D		Artikel 4 en artikel 30 van het examenreglement.	SE	Artikel 4 Indeling eindexamen 4.2 Het schoolexamen vwo, havo en vmbo kan mede een maatschappelijke stage omvatten	In het derde leerjaar VMBO staat de maatschappelijke stage (beter bekend als de MaS) op het PTA. Op het Kalsbeek College wordt er door de leerlingen in klas 3 tussen september en mei 30 uur maatschappelijke stage gelopen. Deze MaS moet in mei worden afgesloten. Het is de bedoeling dat de leerlingen zelf op zoek gaan naar een geschikte stageplek. De maatschappelijke stage is gebaseerd op het principe van leren in de praktijk waarbij leerlingen in het voortgezet onderwijs door middel van vrijwilligersactiviteiten actief kennismaken met allerlei aspecten en onderdelen van de samenleving. De maatschappelijke stage is opgenomen in het PTA en is daarmee een verplicht onderdeel voor de overgang. Met het uitvoeren van maatschappelijke stages worden de volgende doelen nagestreefd: - Het stimuleren van de maatschappelijke betrokkenheid van jongeren - Het vergroten van het besef voor waarden en normen - Het bevorderen van actief burgerschap Het behoeft geen betoog waarom het Kalsbeek College grote waarde hecht aan de maatschappelijke stages.	n.v.t.	nee	HD	n.v.t.	30 uur	1-mei
						Artikel 30 Diploma en cijferlijst Artikel 30.1 lid f. de beoordeling van de maatschappelijke stage: indien: lid 1. de maatschappelijke stag is beoordeeld met 'voldoende' of 'goed'; lid 2. deze tenminste de duur heeft gehad van 30 uren.							

Beoordeling: voldoede of goed; minimaal 30 uur stage hebben gelopen.

Maatschappijleer

VAK: Maatschappijleer Mavo							2025-2026								
										ma		0322			
vak	bre jaar	bre periode	E-NR	Eindtermen	SE/CE	Eindtermen, wat moet je kennen en kunnen?	Inhoud, wat ga je hiervoor doen?	BRE, met welk boek?	Mag herkansen	Toetsvorm	Weging 1 of 2	Tijd	Inleverdatum
Maatschappijleer	3	1 of 2	E1	ML1/K/1 ML1/K/2 ML1/K/4	SE	De kandidaat kan zich oriënteren op de eigen loopbaan en het belang van maatschappijleer in de maatschappij; De kandidaat kan basisvaardigheden toepassen die betrekking hebben op communiceren, samenwerken en informatie verwerven en verwerken; De kandidaat kan: – beschrijven hoe een mens zich ontwikkelt tot lid van de samenleving – uitleggen dat mensen bij een subcultuur (willen) horen en dat elke subcultuur invloed heeft op het gedrag – de rol van onderwijs beschrijven in de ontwikkeling van een mens als lid van de samenleving	Dit ben ik: Het maken van een werkstuk over jezelf waarin de leerstof die in de lessen is gegeven wordt verwerkt. Het werkstuk wordt beoordeeld.	Les- en werkboek Thema's maatschappijleer.	Nee	PO	2	480 min	
Maatschappijleer	3	2 of 3	E2	ML1/K/2 ML1/K/4 ML1/K/5 ML1/K/6 ML1/K/7	SE	De kandidaat kan basisvaardigheden toepassen die betrekking hebben op communiceren, samenwerken en informatie verwerven en verwerken; De kandidaat kan: – beschrijven hoe een mens zich ontwikkelt tot lid van de samenleving – uitleggen dat mensen bij een subcultuur (willen) horen en dat elke subcultuur invloed heeft op het gedrag – de rol van onderwijs beschrijven in de ontwikkeling van een mens als lid van de samenleving; De kandidaat kan: – met voorbeelden beschrijven wat sociale verschillen zijn en hoe die veroorzaakt worden, en beschrijven hoe de plaats van een mens op de maatschappelijke ladder kan veranderen – voorbeelden geven van belangen van mensen in een bepaalde maatschappelijke positie en van conflicten die daarmee samenhangen – maatregelen van de overheid ten aanzien van sociale ongelijkheid noemen; De kandidaat kan: – vormen van macht herkennen – beschrijven hoe regels het samenleven van mensen mogelijk maken – beschrijven welke mogelijkheden burgers hebben om invloed uit te oefenen op de politiek, en kenmerken van een parlementaire democratie noemen; De kandidaat kan: – beschrijven hoe mensen bij het vormen van hun meningen beïnvloed worden door selectie van informatie – uitingen van vooroordelen en beeldvorming ten aanzien van mannen en vrouwen in de samenleving herkennen en benoemen – voorbeelden noemen van vooroordelen en discriminatie, beschrijven hoe deze ontstaan en aangeven wat er tegen te doen is – van een bepaald sociaal probleem beschrijven hoe de beeldvorming erover tot stand komt/gekomen is.	Sociale verschillen: Leerlingen maken een proefwerk over het thema sociale verschillen.	Les- en werkboek Thema's maatschappijleer.	Ja	PW	2	40 min	

VAK: Maatschappijleer Mavo							2025-2026			ma	0322		
vak	bre jaar	bre periode	E-NR	Eindtermen	SE/CE	Eindtermen, wat moet je kennen en kunnen?	Inhoud, wat ga je hiervoor doen?	BRE, met welk boek?	Mag herkansen	Toetsvorm	Weging 1 of 2	Tijd	Inleverdatum
Maatschappijleer	3	3	E3	ML1/K/2 ML1/K/6	SE	De kandidaat kan basisvaardigheden toepassen die betrekking hebben op communiceren, samenwerken en informatie verwerven en verwerken; De kandidaat kan: – vormen van macht herkennen – beschrijven hoe regels het samenleven van mensen mogelijk maken – beschrijven welke mogelijkheden burgers hebben om invloed uit te oefenen op de politiek, en kenmerken van een parlementaire democratie noemen.	Criminaliteitsdag: Er wordt een praktische opdracht uitgevoerd tijdens de themadag Criminaliteit. Deze themadag worden verschillende workshops gegeven met het thema Criminaliteit. Tijdens de workshops maak je de opdracht voor een cijfer.	Les- en werkboek Thema's maatschappijleer.	Nee	PO	2	300 min	
Maatschappijleer	3	3	E4	ML1/K/1 ML1/K/2 ML1/K/3 ML1/K/5 ML1/K/7	SE	De kandidaat kan zich oriënteren op de eigen loopbaan en het belang van maatschappijleer in de maatschappij; De kandidaat kan basisvaardigheden toepassen die betrekking hebben op communiceren, samenwerken en informatie verwerven en verwerken; De kandidaat kan met betrekking tot een maatschappelijk vraagstuk: – principes en procedures van de benaderingswijze van het vak maatschappijleer toepassen – een standpunt innemen en hier argumenten voor geven; De kandidaat kan: – met voorbeelden beschrijven wat sociale verschillen zijn en hoe die veroorzaakt worden, en beschrijven hoe de plaats van een mens op de maatschappelijke ladder kan veranderen – voorbeelden geven van belangen van mensen in een bepaalde maatschappelijke positie en van conflicten die daarmee samenhangen – maatregelen van de overheid ten aanzien van sociale ongelijkheid noemen; De kandidaat kan: – beschrijven hoe mensen bij het vormen van hun meningen beïnvloed worden door selectie van informatie – uitingen van vooroordelen en beeldvorming ten aanzien van mannen en vrouwen in de samenleving herkennen en benoemen – voorbeelden noemen van vooroordelen en discriminatie, beschrijven hoe deze ontstaan en aangeven wat er tegen te doen is – van een bepaald sociaal probleem beschrijven hoe de beeldvorming erover tot stand komt/gekomen is.	Maatschappelijk vraagstuk: Leerlingen kiezen een maatschappelijk probleem en maken daarover in samenwerking met klasgenoten een praktische opdracht. Deze praktische opdracht over het onderwerp wordt becijferd.	Les- en werkboek Thema's maatschappijleer.	Nee	PO	2	420 min	

VAK: Maatschappijleer Mavo							2025-2026			ma		0322	
vak	bre jaar	bre periode	E-NR	Eindtermen	SE/CE	Eindtermen, wat moet je kennen en kunnen?	Inhoud, wat ga je hiervoor doen?	BRE, met welk boek?	Mag herkansen	Toetsvorm	Weging 1 of 2	Tijd	Inleverdatum
Maatschappijleer	3	4	E5	ML1/K/1 ML1/K/2 ML1/K/5 ML1/K/6	SE	De kandidaat kan zich oriënteren op de eigen loopbaan en het belang van maatschappijleer in de maatschappij; De kandidaat kan basisvaardigheden toepassen die betrekking hebben op communiceren, samenwerken en informatie verwerven en verwerken; De kandidaat kan: – met voorbeelden beschrijven wat sociale verschillen zijn en hoe die veroorzaakt worden, en beschrijven hoe de plaats van een mens op de maatschappelijke ladder kan veranderen – voorbeelden geven van belangen van mensen in een bepaalde maatschappelijke positie en van conflicten die daarmee samenhangen – maatregelen van de overheid ten aanzien van sociale ongelijkheid noemen; De kandidaat kan: – vormen van macht herkennen – beschrijven hoe regels het samenleven van mensen mogelijk maken – beschrijven welke mogelijkheden burgers hebben om invloed uit te oefenen op de politiek, en kenmerken van een parlementaire democratie noemen;	Politiek: Leerlingen maken een proefwerk over het thema politiek.	Les- en werkboek Thema's maatschappijleer.	Ja	PW	2	40 min	
Maatschappijleer	3		E6	ML1/K/1 ML1/K/2 ML1/K/7	SE	De kandidaat kan zich oriënteren op de eigen loopbaan en het belang van maatschappijleer in de maatschappij; De kandidaat kan basisvaardigheden toepassen die betrekking hebben op communiceren, samenwerken en informatie verwerven en verwerken; De kandidaat kan: – beschrijven hoe mensen bij het vormen van hun meningen beïnvloed worden door selectie van informatie – uitingen van vooroordelen en beeldvorming ten aanzien van mannen en vrouwen in de samenleving herkennen en benoemen – voorbeelden noemen van vooroordelen en discriminatie, beschrijven hoe deze ontstaan en aangeven wat er tegen te doen is – van een bepaald sociaal probleem beschrijven hoe de beeldvorming erover tot stand komt/gekomen is.	Actualiteit: Je krijgt een onverwachte toets over de actualiteiten. Het gemiddelde hiervan telt als 1 PTA-cijfer. Je houdt hiervoor het hele schooljaar regelmatig het nieuws bij.	Eigen nieuwsmedium	Nee	PW	1	15 min	

VAK: Maatschappijleer Mavo						2025-2026					ma	0322	
vak	bre jaar	bre periode	E-NR	Eindtermen	SE/CE	Eindtermen, wat moet je kennen en kunnen?	Inhoud, wat ga je hiervoor doen?	BRE, met welk boek?	Mag herkansen	Toetsvorm	Weging 1 of 2	Tijd	Inleverdatum
Maatschappijleer	3		E7	ML1/K/1 ML1/K/2 ML1/K/7	SE	De kandidaat kan zich oriënteren op de eigen loopbaan en het belang van maatschappijleer in de maatschappij; De kandidaat kan basisvaardigheden toepassen die betrekking hebben op communiceren, samenwerken en informatie verwerven en verwerken; De kandidaat kan: − beschrijven hoe mensen bij het vormen van hun meningen beïnvloed worden door selectie van informatie − uitingen van vooroordelen en beeldvorming ten aanzien van mannen en vrouwen in de samenleving herkennen en benoemen − voorbeelden noemen van vooroordelen en discriminatie, beschrijven hoe deze ontstaan en aangeven wat er tegen te doen is − van een bepaald sociaal probleem beschrijven hoe de beeldvorming erover tot stand komt/gekomen is.	Actualiteit: Je krijgt een onverwachte toets over de actualiteiten. Het gemiddelde hiervan telt als 1 PTA-cijfer. Je houdt hiervoor het hele schooljaar regelmatig het nieuws bij.	Eigen nieuwsmedium	Nee	PW	1	15 min	
SE = (2(E1 + E2 + E3 + E4 + E5) + (E6 + E7)) : 12 SE = CE													
Herkansingsregeling maatschappijleer: In leerjaar vier kan een kandidaat herexamen doen in het vak maatschappijleer, als deze daarvoor geen voldoende heeft gehaald in leerjaar drie. De kandidaat mag die proefwerken zelf kiezen om aan een voldoende te komen. Een proefwerk mag slechts eenmaal herkanst worden. Het maximum is het aantal proefwerken dat in leerjaar drie is afgenomen voor dit vak; exclusief de actualiteitstoetsen, die kunnen niet herkanst													

NASK-1

VAK: NASK1							2025-2026			nsk1	0173	
vak	bre jaar	bre periode	E-NR	Eindtermen	SE/CE	Eindtermen, wat moet je kennen en kunnen?	Inhoud, wat ga je hiervoor doen?	BRE, met welk boek?	Toetsvorm	Weging 1 of 2	Tijd	Inleverdatum
NASK1	3	1	E1	K7, V2 V3	SE	**Licht** Je kan verschillende bronnen en lichtbundels herkennen en bepalen. Je kunt werken met hoek van inval en hoek van terugkaatsing en de grootte daarvan bepalen. Je kunt van een positieve lens met behulp van constructie stralen een beeldconstructie maken. Je kunt uitleggen hoe bijziendheid en verziendheid ontstaan en hoe je dat met een bril kunt verhelpen. Je weet hoe vanuit het kleurenspectrum verschillende kleuren ontstaan.	**Licht** Je leert de eigenschappen van licht. Je leert de werking van spiegels en hoe je het spiegelbeeld en blikveld bepaalt. Je kunt m.b.v. constructiestralen van een positieve lens een constructie tekening maken. Je kunt de werking van een bril uitleggen. Je kunt verklaren hoe vanuit het kleurenspectrum kleuren ontstaan.	Overal Nask	PW	1	40	
NASK1	3	2	E2	K1, K10, K11	SE	**Stoffen en Straling** Je weet over de verschillende vormen van straling en hun eigenschappen. Je weet van de bouw van atomen en kernstraling. Je leert over radioactief afval en hun halfwaarde tijd. Je weet welke risico's er zijn bij het werken met straling en hoe deze zo klein mogelijk kunt houden. Je weet iets over de toepassingen van (radioactieve) straling. Je kunt benoemen wanneer er sprake is van uitwendige of inwendige bestraling.	**Stoffen en Straling** Je leert over de eigenschappen van straling. Je leert over kernstraling, atoombouw en isotopen. Je leert over radioactief verval en de halfwaarde tijd van radioactieve atomen. Je leert uitrekenen hoe het aantal instabiele atomen in een radioactieve stof afneemt. Je leert hoe er veilig gewerkt wordt met radioactieve straling en hoe er om wordt gegaan met afvalverwerking. Je leert het verschil tussen bestraling en besmetting. Je leert over radioactief afval en de toepassingen van verschillende soorten straling	Overal Nask	PW	1	40	

VAK: NASK1 2025-2026 nsk1 0173

vak	bre jaar	bre periode	E-NR	Eindtermen	SE/CE	Eindtermen, wat moet je kennen en kunnen?	Inhoud, wat ga je hiervoor doen?	BRE, met welk boek?	Toetsvorm	Weging 1 of 2	Tijd	Inleverdatum
NASK1	3	3	E3	K2, K12, V3	SE	**het Weer** Je kan uitleggen hoe temperatuurverschillen en de seizoenen ontstaan. Je kunt uitleggen hoe luchtdrukverschillen en wind ontstaan en welke invloed luchtdruk heeft op het weer. Je kunt beschrijven hoe wolkvorming plaatsvindt en wat voor soorten neerslag er is. Je kunt beschrijven hoe onweer ontstaat en wat je moet doen als je in een onweersbui terecht komt. Je weet wat klimaatveranderingen inhouden en wat je ertegen kunt doen.	**het Weer** Je leert hoe je aan informatie kan komen over een onderwerp van het weer door het bestuderen van je hoofdstuk in je boek, tijdschriften, raadplegen van internet en doen van onderzoek. Je leert onderzoek te doen en de resultaten hiervan te verwerken. Het werkstuk wordt digitaal ingeleverd tijdens een lesuur natuurkunde.	Overal Nask	WS	1		
NASK1	3	4	E4	K2, K3	SE	**Praktische opdracht Elektriciteit** Je doet een practicum met daaraan gekoppeld het verwerken van meetresultaten in een verslag. Het verslag bevat een titelpagina, onderzoeksvraag, werkplan, onderzoeksresultaten, wel/ niet een discussie en conclusies. Je kan natuurkundige grootheden gebruiken en met behulp van formules daarmee berekeningen uitvoeren en redeneringen opzetten. Je kan apparatuur juist gebruiken, aflezen en experimenten uitvoeren en de resultaten verklaren. Je weet welke deelstappen een onderzoek bevat.	**Praktische opdracht Elektriciteit** Je oefent je praktische vaardigheden door het bouwen van een schakeling, aflezen van meetapparatuur. Je leert berekeningen uitvoeren en redeneringen opzetten gebruikmakend van formules. Je leert dat een diagram een natuurkundig verband (lineair, recht evenredig, omgekeerd recht evenredig, kwadratisch) weergeeft tussen de grootheden die langs het assenstelsel staan.	Overal Nask	PO	1	100	toets week

SE =(E1 + E2 + E3 + E4 + E5 + E6 + E7 + E8) : 8

Rekenvaardigheid

VAK: Rekenvaardigheid Mavo						2025-2026					RT2F	1120	
vak	bre jaar	bre periode	E-NR	Eindtermen	SE/CE	Eindtermen, wat moet je kennen en kunnen?	Inhoud, wat ga je hiervoor doen?	BRE, met welk boek?	Mag herkansen	Toetsvorm	Weging 1 of 2	Tijd	Inleverdatum
RV	3	4	E1		SE	**Getallen** De kandidaat kent: uitspraak, schrijfwijze en betekenis van getallen, symbolen en relaties, onder andere van gehele getallen, decimale getallen, breuken, negatieve getallen, grote getallen, basisbewerkingen en vergelijkingsoperatoren (< en >); de structuur van en samenhang in getallen; de structuur van het tientallig stelsel. De kandidaat kan: rekentaal gebruiken; getallen en getalrelaties met elkaar in verband brengen; basisbewerkingen met gehele en decimale getallen uitvoeren; bewerkingen met breuken uitvoeren; berekeningen uitvoeren om problemen op te lossen; de rekenmachine op een verstandige manier inzetten.	Schoolexamen voorbereiden op **Facet**: https://mbo-oefenomgeving.facet.onl/facet-openbaar-portaal/oefenen/examens/Rekenen%202F.	Schoolexamen voorbereiden op **Facet**: https://mbo-oefenomgeving.facet.onl/facet-openbaar-portaal/oefenen/examens/Rekenen%202F	ja	PW	1	90	
RV	3	4	E1		SE	**Verhoudingen** De kandidaat kent: de uitspraak, schrijfwijze en betekenis van procenten en schaal; de uitspraak, schrijfwijze en betekenis van gangbare samengestelde grootheden en bijbehorende eenheden. De kandidaat kan: verhoudingstaal in rekentaal omzetten en andersom; de verschillende uitdrukkingen voor een verhouding (procent, breuk, deling, 'deel van', schaal) met elkaar in verband brengen; in de context van verhoudingen berekeningen uitvoeren; rekenen met procenten; rekenen met schaal; rekenen met samengestelde grootheden.	Schoolexamen voorbereiden op **Facet**: https://mbo-oefenomgeving.facet.onl/facet-openbaar-portaal/oefenen/examens/Rekenen%202F	Schoolexamen voorbereiden op **Facet**: https://mbo-oefenomgeving.facet.onl/facet-openbaar-portaal/oefenen/examens/Rekenen%202F					

VAK: Rekenvaardigheid Mavo **2025-2026** RT2F 1120

vak	bre jaar	bre periode	E-NR	Eindtermen	SE/CE	Eindtermen, wat moet je kennen en kunnen?	Inhoud, wat ga je hiervoor doen?	BRE, met welk boek?	Mag herkansen	Toetsvorm	Weging 1 of 2	Tijd	Inleverdatum
RV	3	4	E1		SE	**Meten en meetkunde** De kandidaat kent uit het subdomein Meten: gangbare maten voor lengte, oppervlakte, inhoud, gewicht, temperatuur, geld, tijd en geheugenomvang met voorvoegsels als kilo-, mega- en centi-; gangbare referentiematen; de structuur van en samenhang tussen maateenheden en de structuur van het metriek stelsel; en uit het subdomein Meetkunde: namen, schrijfwijze en betekenis van meetkundige figuren en symbolen; het begrip coördinaat. De kandidaat kan in het subdomein Meten: meetinstrumenten aflezen en (werk)tekeningen interpreteren, waaronder het aflezen van maten uit een (werk)tekening; een passende maateenheid kiezen in een situatie; rekenen met maten voor lengte, oppervlakte, inhoud en gewicht, temperatuur, tijd en geld, waaronder het omrekenen van maten; berekeningen van en met lengte, omtrek, oppervlakte en inhoud uitvoeren; en in het subdomein Meetkunde: situaties beschrijven met meetkundige termen; tweedimensionale representaties van driedimensionale objecten interpreteren (aanzichten, uitslagen, doorsneden); uit voorstellingen en beschrijvingen conclusies trekken over objecten en hun plaats in de ruimte;	Schoolexamen voorbereiden op **Facet**: https://mbo-oefenomgeving.facet.onl/facet-openbaar-portaal/oefenen/examens/Rekenen%202F	Schoolexamen voorbereiden op **Facet**: https://mbo-oefenomgeving.facet.onl/facet-openbaar-portaal/oefenen/examens/Rekenen%202F					
RV	3	4	E1		SE	**Verbanden** De kandidaat kent: veel voorkomende diagrammen en grafieken; termen om het verloop van een grafiek te beschrijven; enkele termen die betrekking hebben op formules. De kandidaat kan: informatie uit tabellen, grafische voorstellingen en beschrijvingen analyseren en interpreteren; verschillende voorstellingsvormen van verbanden (tabel, grafiek, formule, beschrijving in tekst en beeld) met elkaar in verband brengen; gegevens verzamelen, ordenen en weergeven; patronen in getallenreeksen en (meetkundige) figuren beschrijven; tabellen, diagrammen en grafieken gebruiken bij het oplossen van problemen; formules lezen en gebruiken; rekenvaardigheden toepassen bij het oplossen van problemen waarin verbanden een rol spelen.	Schoolexamen voorbereiden op **Facet**: https://mbo-oefenomgeving.facet.onl/facet-openbaar-portaal/oefenen/examens/Rekenen%202F	Schoolexamen voorbereiden op **Facet**: https://mbo-oefenomgeving.facet.onl/facet-openbaar-portaal/oefenen/examens/Rekenen%202F					

Als de leerling een cijfer lager dan 6 behaald, kan de leerling het schoolexamen opnieuw afleggen.
Het hoogste cijfer van het herexamen en het eerder afgelegde schoolexamen geldt als het definitieve eindcijfer.
Het herexamen wordt afgenomen in leerjaar 4.